

POKYNY PRO UŽIVATELE GLUKOMETRŮ ACCU CHEK INFORM

Zpracoval:

Květa Omastová

Schválil:

RNDr. Hana Benáková, MBA
Primář pro KB a CNC

Dne:

Účinnost dokumentu od:

15.12.2019

První vydání: 1.11.2011

Dotčené osoby:

sestry, lékaři, pracovníci zodpovědní za zdravotnickou techniku

Uvolnil pro SMK:

Ing. Květa Pelinková
Manažer kvality ÚLBLD

Dne:

Pracovní kopie č.: 1

1 Při práci s glukometrem je nutné dodržovat následující pokyny:

- seznámit se s **návodem** ke glukometrům a s **příbalovým letákem** k testovacím proužkům
- při práci s glukometrem dodržovat pokyny výrobce
- dodržovat zásady správného kapilárního odběru. **Nesprávně provedený odběr může velmi** zkreslit hodnotu glukózy
- **při pochybnostech o naměřených hodnotách vždy informujte nadřízené pracovníky!**
- hodnoty glukózy v krvi nižší než 3,0 mmol/l a hodnoty vyšší než 15 mmol/l je třeba ověřit v laboratoři
- u dekompenzovaných pacientů je třeba ověřovat glukózu v krvi v laboratoři
- glukometry ve VFN jsou nastaveny pro měření v rozsahu **2,5 mmol/l – 27 mmol/l**
- pouze klinika **neonatologie** má nastaven měřicí rozsah **1,5 mmol/l - 30 mmol/l**
- mimo toto rozmezí nejsou hodnoty glukózy v krvi na glukometru zobrazeny. Na glukometru se objeví hláška RR LO nebo RR HI a text „výsledek mimo zobrazované rozmezí“
- pokud naměřený výsledek neodpovídá stavu pacienta, očekávaným hodnotám nebo máte-li pochybnosti o naměřené hodnotě je třeba postupovat tímto způsobem:
  - opakujte měření s novým proužkem,
  - proveďte kontrolní měření kontrolními roztoky Control 1 a Control 2 (lahvička č.1a lahvička č.2),
  - ověřte glykémii v laboratoři
- při pokračujících pochybnostech glukometr nepoužívejte - glukometr označte „Nepoužívat“ a informujte odpovědného pracovníka, který má možnost nahlásit poruchu na **I. 6661** nebo e-mail: omastova@vfn.cz
- stanovení glukózy v krvi glukometrem by mělo být využíváno u pacientů, kde to vyžaduje stav pacienta (např. při obtížných odběrech žilní krve). Stanovení pomocí glukometru by nemělo nahradit vyšetření v laboratoři!!

POKYNY PRO UŽIVATELE GLUKOMETRŮ ACCU CHEK INFORM

- na pracovišti je nezbytné určit **odpovědnou osobu** (povinnosti viz PP-VFN-009) oznámit prostřednictvím staničních sester e-mailem: omastova@vfn.cz
  - (uvést jméno, oddělení, kontakt)

Používat glukometr mohou jen osoby proškolené!!!

2 Specifické pokyny týkající se správného odběru kapilární krve:

Provádí kvalifikovaný personál v OC, ambulantním a lůžkovém zařízení

2.1 HLAVNÍ ZÁSADY A POSTUP PŘI ODBĚRU

- dostatečné prokrvení bříška prstu (teplá voda, zábal)
- dostatečná desinfekce – zabránění následné infekci
- oschnutí desinfekčního prostředku – prevence hemolýzy
- výběr správné lancety s určenou hloubkou vpichu
(nepoužívat lancetová pera určená pro selfmonitoring-domácí měření)
- odstranění první kapky krve - zabránění kontaminace tkáňovým mokem
- vyloučit mačkání prstu** – způsobuje zkreslení výsledků řady analytů

2.2 PŘÍSTROJE A POMŮCKY PRO VYBAVENÍ ODBĚROVÉHO PRACOVÍŠTĚ

Mezi nezbytné pomůcky pro odběr kapilární krve patří:

- gumové rukavice na jedno použití
- lancety
- antiseptika
- čtverce buničiny
- náplasti
- kontejner na odkládání použitých lancet opatřený víčkem a příslušně označený

2.3 PŘÍPRAVA PACIENTA

Vhodná místa odběru:

- z vnitřní strany článku prstu. U dospělých je doporučený odběr z postranní části posledního článku prstu (nepoužívejte malíček)
- prst by měl být zahřátý, ale ne edematózní.
- z laterální nebo mediální chodidlové plochy na patě

2.4 PRACOVNÍ POSTUP

- Kontrola identifikace nemocného** dostupným způsobem jak u nemocných schopných spolupráce, tak u nemocných neschopných spolupráce (bezvědomí, děti, psychiatrickí nemocní, cizinci), kde identifikaci verifikuje zdravotnický personál, případně příbuzní pacienta.

POKYNY PRO UŽIVATELE GLUKOMETRŮ ACCU CHEK INFORM

- **Kontrola všech pomůcek** potřebných pro odběr.
- Seznámení pacienta s postupem odběru.
Dezinfekce místa vpichu doporučeným prostředkem. Pro **vpich** použijte lancetu
(nepoužívat lancetová pera určená pro selfmonitoring-domácí měření)
Držte patu nebo prst pevně, předejdete nenadálým pohybům pacienta
- **První kapku setřete** čtvercem buničiny, obsahuje tkáňové tekutiny.
- **Odebereme požadované množství krve.**
(nemačkáme a nevytlačujeme krev z místa vpichu).

Poznámky

- Odběry krve z centrálních katetrů (v. subclavia a další) nebo z katetrů určených pro parenterální výživu se nedoporučují, pokud pro použití těchto míst pro odběr krve **nerozhodne lékař**. Podobně tomu je při odběrech z kanyl, heparinových zámků, ze spojek dialyzovaných pacientů apod. Při všech těchto odběrech je nutné krev kontaminovanou výživnými nebo jinými roztoky nechat odtéci do zkumavky, která se na vyšetření nepoužije.
- Při podávání infuzí není vhodné odebírat krev na laboratorní vyšetření. Doporučený čas pro odběr je 8 hodin po ukončení infuze s tukovou emulzí a pro ostatní infuze cca 1 hodinu po skončení. Pokud je odběr nutný, doporučuje se odebírat krev z druhé ruky nebo z místa pod intravenózní linkou, ale nikdy ne proximálně od místa infuze.
- **Odběr se nedoporučuje dělat u vážnějších oběhových poruch**, u kterých může nastat ztráta krve v kapilárách. Nevýhodou kapilárního odběru je možnost prostoupení tkáňového moku do rány. To může způsobit problémy při vyšetření (naředění krevního vzorku, aktivace koagulace).
- K vyšetření se nesmí používat první kapka krve (možnost vyšších hodnot), krev by měla volně vytékat, **kapku nevytlačovat** (dochází k vytlačení tkáňového moku a tím naředění vzorku – možnost nižších hodnot).
- U dětí se nedoporučuje odběr z centrální části paty (vysoká inervace, poškození šlach, chrupavek) a konečků prstů (tloušťka vhodná pro vpich lancetou je velmi variabilní, možnost poškození, lokální infekce a gangrény).
- Pata novorozence nebo kojence by měla být uchopena pevně mírným stiskem a umístěním ukazováčku v klenbě nohy a palcem pod místem vpichu na kotníku. Vpich by měl být proveden plynule, opatrným pohybem, kolmo k povrchu kůže. Měli bychom se vyhnout silnému masírování místa odběru z důvodu možného vzniku hemolýzy nebo vytlačení intersticiální tekutiny do vzorku

60% falešných výsledků je způsobeno nesprávným odběrem!!!

Revize: